

Первая группа механизмов предполагает консолидацию средств нескольких предприятий в Централизованный фонд при Минфине, на едином счете в банке, на специальных инвестиционных счетах в банках; каждый способ имеет определенные особенности. Вторая группа - формирование АФ каждого предприятия отдельно. Но все эти механизмы предполагают контролируемое использование амортизационных средств. Иным путем идет Украина. Здесь предприятиям дано право самостоятельно использовать средства своего амортизационного фонда, и запрещены любые централизованные изъятия из него. Но право на налоговые скидки имеют только те субъекты хозяйствования, которые имеют документальное подтверждение инвестиционного использования амортизационного фонда.

Таким образом, выбор эффективной амортизационной политики позволит предприятию накапливать средства, достаточные для полного и своевременного осуществления воспроизводства внеоборотных активов.

Литература

1. Статистический ежегодник Республики Беларусь, 2009: Стат. Сборник. – Мн.: Министерство статистики и анализа Республики Беларусь, 2009.
2. Панина Н. Амортизационный фонд: экономическое содержание, порядок формирования и учета / Н. Панина // Финансовый директор - 2006. – №1. – С.30-33.
3. Пояснения к законопроекту «О восстановлении основного капитала».
4. Ярмолович, М. Финансовые тормоза ускорения воспроизводства основного капитала. Варианты разблокировки / М. Ярмолович // Директор. - 2006. - №1. – С. 15.

УДК: 658.14.17

Турченко В.Є.

Науковий керівник: к.э.н., доцент Шубіна С.В.

**Харківський інститут банківської справи Університет банківської справи
Національний банк України**

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ТА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Узагальнено та конкретизовано теоретичні підходи до аналізу та управління фінансовим станом підприємства, проаналізовано існуючі концепції сутності фінансового стану, запропоновано власне його визначення та розроблено когнітивну модель взаємозв'язку оцінки фінансового стану з фінансовою стратегією підприємства.

Ключові слова: фінансовий стан, система показників, комплексна оцінка, управління.

Annotation. Generalized the theoretical going is specified near an analysis and management of enterprise the financial state, existent conceptions of essence of the financial state are analysed, his determination is offered actually and the model of intercommunication of estimation of the financial state of enterprise is developed and by financial strategy of enterprise.

Keywords: financial state, system of indexes, complex estimation, management.

Вступ. У зв'язку з поглибленням фінансової кризи багато підприємств стикаються з проблемою комплексної оцінки фінансового стану. Суб'єктам господарювання необхідна сьогодні чітка і об'єктивна методика оцінки фінансової діяльності відповідно до умов їх функціонування. Необхідність та актуальність цього питання підкреслюють такі автори: Балабанов І. Т., Давидова Л.В., Гиляровская Л. Т., Ендовицкий Д. А., Грищенко О.В., Поддєрьогін А. М. та інші.

В той же час аналіз вітчизняних та закордонних наукових видань показує, що на сьогоднішній момент поки що недостатньо приділяється уваги як у наукових, так і в практичних аспектах питанням, що стосуються системи управління фінансовим станом, тим більше в умовах кризи. Об'єктивна необхідність подальшого поглиблення досліджень в цьому напрямку пов'язана, насамперед, з уточненням поняття «фінансовий стан», вдосконаленням існуючих методик його аналізу з метою подальшого розвитку теорії та практики управління підприємством.

Метою даної роботи є узагальнення та розвиток теоретичних аспектів щодо вдосконалення аналізу та управління фінансовим станом підприємства, розробка пропозицій для вирішення даної проблеми на основі виведення власного визначення фінансового стану та науково – обґрунтованої системи його аналізу.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовим станом підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні підходи до аналізу та управління фінансовим станом підприємства в умовах економічної кризи.

Методи, що використовувались при дослідженні даної проблеми: спостереження, системного аналізу, порівняння, конкретизації, логічного узагальнення.

Результати дослідження: Актуальність теми дослідження підкреслюється, по – перше, аналізом дисертаційних робіт за напрямками, близькими до тематики статті.

Таблиця 1 – Аналіз дисертаційних досліджень стосовно управління фінансовим станом підприємства

№	Автор	Рік захисту	Тема дисертації	Мета дослідження
1	Островська Ольга Анатоліївна	2004	Оцінка фінансового стану підприємств та шляхи її удосконалення (на прикладі підприємств будівельних матеріалів)	Метою дисертаційного дослідження є розвиток теоретичних положень та удосконалення вітчизняних методик оцінки фінансового стану підприємств.
2	Клементьєва Олександра Юріївна	2008	Фінансовий стан підприємства та його прогнозування	Метою дисертаційного дослідження є розвиток теоретичних положень та удосконалення методичних підходів до аналізу і прогнозування фінансового стану підприємства.
3	Белікова Тетяна Вікторівна	2006	Оцінка фінансового стану підприємств побутового обслуговування	Метою дисертаційного дослідження є теоретичне обґрунтування та розробка методичного забезпечення оцінки фінансового стану підприємств побутового обслуговування.

Проаналізувавши роботи вищезазначених та інших авторів, можна зробити висновок, що в них немає чітко окресленої економічної сутності фінансового стану та потребує вдосконалення система його показників.

Аналіз та систематизація існуючих визначень фінансового стану показали, що більшість з них базуються на характеристичні таких понять як конкурентоспроможність, платоспроможність, фінансова стійкість, фінанси, а власне сутність фінансового стану втрачається.

Таблиця 2 – Аналіз та систематизація визначень щодо сутності поняття „фінансовий стан підприємства” [1-4]

Автор	Визначення	Коментар	Бібліографічний опис джерела
Балабанов І. Т.	Финансовое состояние хозяйствующего субъекта - это характеристика его финансовой конкурентоспособности (т.е. платежеспособности, кредитоспособности), использования финансовых ресурсов и капитала, выполнения обязательств перед государством и другими хозяйствующими субъектами	Фінансовий стан розглядається з точки зору конкурентоспроможності і зобов'язань, що граничить з визначенням фінансової стійкості і не точно відображає фінансовий стан	Балабанов І.Т. Финансовый анализ и планирование хозяйствующего субъекта / Балабанов И.Т. М.: Финансы и статистика - 2002.- 208 с.
Давыдова Л.В	Финансовое состояние предприятия является вышестоящей характеристикой его деловой активности и надежности. Оно определяет конкурентоспособность предприятия, его потенциал в деловом сотрудничестве, является гарантом эффективной деятельности, как самого предприятия, так и его партнеров	Визначення не відображає сутність поняття фінансового стану, і розглядається з точки зору фінансової стійкості	Давыдова Л.В. Финансы в схемах / Давыдова Л.В. - М.:Финансы и статистика, 2008г. – 79с.
Гиляровская Л.Т., Ендовицкий Д. А.	Финансовое состояние организации характеризует в самом общем виде изменения в размещении средств и источниках их покрытия (собственных или заемных) на конец периода по сравнению с их началом	Визначення є занадто узагальненим і не включає методів оцінки фінансового стану	Гиляровская Л.Т. Финансово-инвестиционный анализ и аудит коммерческих организаций [монография] / Гиляровская Л.Т., Ендовицкий Д. А. – Воронеж: Издательство Воронежского государственного университета, 1997. – 336 с.
Грищенко О.В.	способность предприятия финансировать свою деятельность	Визначення сформульовано стисло, але не достатньо відображає поняття фінансового стану	Грищенко О.В. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия: [учебное пособие] / Грищенко О.В. - : Изд-во ТРТУ, 2000. - 112с.
ПОЛОЖЕННЯ про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації	фінансовий стан підприємства - сукупність показників, що відображають наявність, розміщення і використання ресурсів підприємства, реальні й потенційні фінансові можливості підприємства;	Сукупність показників є одним із методів оцінки фінансового стану, а не фінансовим станом	ПОЛОЖЕННЯ про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації

За результатами проведеного аналізу доцільним вважається авторське визначення сутності фінансового стану.

Фінансовий стан підприємства – це система формування і розподілу грошових, матеріальних і нематеріальних активів підприємства, яка забезпечує досягнення мети його діяльності і характеризує фінансово-матеріальний потенціал в даний момент його розвитку, а також оцінюється за допомогою системи показників економічного стану з використанням сучасних методів і моделей.

Дане визначення підкреслює взаємозв'язок формування і розподілу ресурсів та мети діяльності підприємства, а також ставить за необхідне розробку системи показників фінансового стану як одного із методів його оцінки.

Для конкретизації існуючих методик оцінки фінансового стану підприємства [5] доцільно виділити структурні елементи його аналізу та оцінки, тобто скласти структурно – логічну схему.

Рис.1. Структурно – логічна схема оцінки фінансового стану підприємства

Проаналізувавши існуючі підходи до системи аналізу, доцільно виділити такі складові: фактори впливу на фінансовий стан, оцінка фінансового стану та визначення фінансової стратегії підприємства. Ці складові доцільно об'єднати в когнітивну модель взаємозв'язку оцінки фінансового стану підприємства і процесу управління підприємством.

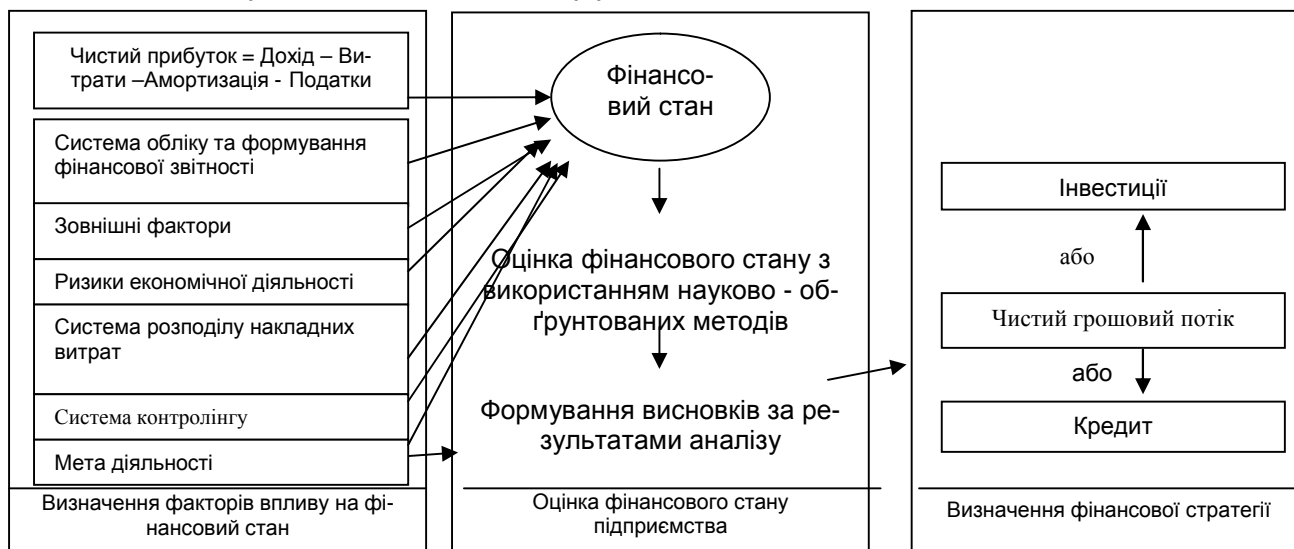

Рис.2. Когнітивна модель взаємозв'язку оцінки фінансового стану підприємства і процесу управління підприємством

Висновки. За результатами дослідження необхідно зазначити, що сформульоване визначення фінансового стану підприємства, розроблені схема і когнітивна модель дадуть змогу для певного підприємства визначитись з ключовими напрямками його діяльності на майбутнє через науково – обґрунтовану систему управління, завчасно передбачити можливі фінансові ризики, що дасть змогу підприємству уникнути фінансових втрат та поліпшити ключові показники економічної діяльності.

Подальші дослідження будуть присвячені конкретизації системи показників фінансового стану та вдосконаленню методики його проведення.

Литература

1. Балабанов, И.Т. Финансовый анализ и планирование хозяйствующего субъекта / Балабанов И.Т. М.: Финансы и статистика - 2002.- 208 с.
2. Давыдова Л.В. Финансы в схемах / Давыдова Л.В. - М.:Финансы и статистика, 2008 г. – 79с.
3. Гиляровская, Л.Т. Финансово-инвестиционный анализ и аудит коммерческих организаций [монография] / Гиляровская Л.Т., Ендовицкий Д. А. – Воронеж: Из - во ВГУ, 1997. – 336 с.
4. Грищенко, О.В. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия: [учебное пособие] / Грищенко О.В. - : Изд-во ТРТУ, 2000. - 112с.
5. Поддєрьогін А.М Фінанси підприємств [підручник] / Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д., Булгакова С. О., Куліш А. П. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с.

УДК 658.152/153

Никонюк А.П.

Научный руководитель: ассистент Олешкевич Н.Н.

УО «Брестский государственный технический университет» г. Брест

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СТРУКТУРЫ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА КОММЕРЧЕСКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ В УСЛОВИЯХ КРИЗИСА

Актуальность темы. Для любой коммерческой организации важно сформировать оптимальную структуру капитала с целью обеспечения финансовой независимости и непрерывности хозяйственного процесса. При этом особое значение имеет размер собственных средств. В настоящее время наблюдается масштабное вымывание собственного капитала, что характеризуется снижением коэффициента финансовой автономии, который в динамике показывает отрицательные значения.

Актуальность выбранной темы заключается в том, что коммерческие организации испытывают недостаток собственных источников средств. Это происходит вследствие массовой неплатежеспособности контрагентов.

Научная гипотеза. Мы считаем, что величина и структура собственного капитала коммерческой организации является действенным инструментом, который повышает эффективность деятельности хозяйствующего субъекта.

Собственный капитал включает в себя различные по своему экономическому содержанию, принципам формирования и использования источники финансовых ресурсов: *уставный капитал, резервный капитал*, а также нераспределенную прибыль и добавочный капитал.

Уставный капитал является основой успешной хозяйственной деятельности. На основе уставного капитала реализуются определенные *функции*:

1. **Стартовая функция** – право коммерческих организаций приступить к собственной предпринимательской деятельности.

В связи с тем, что в бухгалтерском учете денежное отражение хозяйственных операций осуществляется в соответствии с принципом учета по исторической стоимости, это приводит при успешной работе организации к снижению доли уставного капитала в собственном капитале. При этом накопленная прибыль может в несколько раз превысить величину уставного капитала.

2. **Гарантийная функция.** Уставный капитал – это часть имущества общества, сохраняемая для расчетов с кредиторами (гарантированный минимум).

3. **Функция определения доли участия каждого учредителя в организации.** Весь уставный капитал разбивается на части, каждая из которых имеет номинальную цену. Отношение сумм одной цены акций, принадлежащих одному лицу, к величине капитала определяет долю и положение этого акционера в обществе.